

Tisková zpráva

28. července: Světový den boje proti žloutenkám

V ČR ročně přibývá až 200 nových případů žloutenky. Lékárníci vám poradí, jak jí předcházet

Léto je ve znamení cestování, tuzemských i zahraničních dovolených, festivalů a dětských táborů. Z prázdnin si však kromě příjemných zážitků a vzpomínek můžeme přivést i nežádoucí suvenýr v podobě virové hepatitidy neboli žloutenky. Nemoc špinavých rukou, jak se jí také často přezdívá, je velice nakažlivá a způsobuje nepříjemné příznaky. Jaká preventivní opatření je vhodné o prázdninách dodržovat, aby se riziko žloutenky minimalizovalo, vám poradí ve vaší lékárně.

Praha, 18. července 2018 – Žloutenka nejčastěji souvisí s nedostatečným dodržováním hygieny, nakazit se ale můžeme i kontaminovanou vodou (včetně kostek ledu), neoloupaným ovocem, zeleninou, mořskými plody a dalšími potravinami, například zmrzlinou. Zvláště na pozoru by se měli mít cestovatelé do exotických destinací. Vyhnout by se měli syrovým, nebo tepelně nedostatečně zpracovaným potravinám, jídlu od pouličních prodejců a pití nebalené vody. Nakazit se můžeme dokonce i při čištění zubů, když použijeme vodu z veřejného vodovodu. Proti žloutence (A i B) se lze také očkovat.^{5,9} „Pokud se chystáte na cesty zejména do rozvojových zemí s nižším hygienickým standardem nebo posíláte své dítě na tábor, je dobré předem konzultovat, jak se vyhnout riziku nákazy žloutenkou. Pro odbornou radu nemusíte chodit daleko – fundovaně vám poradí v nejbližší lékárně. Odborné konzultace nejen o lécích, ale i o nemocech a jejich rizicích jsou nedílnou součástí naší práce,“ říká **PharmDr. Lubomír Chudoba**, prezident České lékárnické komory (ČLKnK).

Příznaky onemocnění

Žloutenka je virového původu a zpočátku se projevuje podobně, jako jiné virózy, proto si ji lidé často pletou s chřipkou. Začátek onemocnění provází zvýšená teplota, bolest hlavy a svalů, únava, rýma a kašel. Objevit se mohou i žaludeční a střevní potíže, nechutenství, nevolnost, zvracení, průjem nebo naopak zácpa. Méně časté jsou pak bolesti kloubů a otoky, nebo kožní projevy, jako je svědění či vyrážka.^{3,9} V další fázi nemoci dochází ke zhoršení potíží. Nemocný má tmavší moč, světlou stolici, svědí ho kůže, která může zežloutnout, stejně jako oční bělmo.^{6,9}

Pro další informace:

PharmDr. Lubomír Chudoba, prezident ČLKnK:

+420 734 682 233, chudoba@lekarnici.cz

Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., viceprezident ČLKnK:

+420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz

Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLKnK:

+420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz

Pokud žloutenka propukne naplno, může způsobit zánět, postižení a v krajním případě i selhání jater a smrt.²

Prevence a léčba

Infekční žloutenkou může onemocnět každý. Specifická léčba neexistuje, proto je obzvláště důležitá právě prevence. Ta tkví zejména v dostatečné hygieně a očkování.⁷ Standardní hygienické návyky však někdy nelze na cestách plnohodnotně dodržovat. Je proto vhodné se vybavit dezinfekčním bezoplachovým gelem na ruce a jednorázovými ubrousky na dezinfekci povrchů. Cestovatelé do exotických končin by si měli přibalit také přípravky k dezinfekci vody. Zásady pro použití jednotlivých přípravků vám vysvětlí váš lékárník.

Očkování má až 98% účinnost.¹ Očkuje se proti žloutence typu A a B, proti typu C očkovací látka doposud neexistuje.⁴ Očkování proti hepatitidě A stačí provést jednou, s tím, že za 6 až 18 měsíců se přeočkuje opět jednou dávkou. Očkovaný je pak proti žloutence chráněn 5–10 let. Proti žloutence typu B je potřeba podstoupit očkování třikrát v průběhu šesti měsíců. Ochrana je pak již celoživotní.⁴

Má-li žloutenka typu A nekomplikovaný průběh, trvá obvykle 2–4 týdny. Rekonvalescence pak probíhá několik týdnů, důležitý je klid na lůžku, dieta a přísun vitamínů. Typ A nemívá trvalé následky. Přibližně u 10 % nemocných však nastávají komplikace, k celkovému zotavení pak dochází až za několik měsíců.⁹ Po prodělaném onemocnění má člověk již celoživotní imunitu.

Žloutenka typu B se přenáší krví a tělesnými tekutinami, k nákaze dochází nejčastěji při sexuálním styku nebo injekčním užíváním drog. Možný je ale i přenos z těhotné ženy na dítě. V akutní fázi trvá 4–12 týdnů a zejména u starších osob a těhotných žen může mít velmi těžký průběh. Především u dětí se vyvíjí do chronického onemocnění, chronici jsou potom trvalým zdrojem nákazy.¹⁰

Světový den boje proti žloutenkám byl poprvé vyhlášen v roce 2008 pod záštitou Světové aliance proti žloutence (World Hepatitis Alliance). Snahou je zvýšit povědomí o chronické virové hepatitidě a zároveň zajistit podobnou osvětu a podporu v politice, jako mají například nemoci HIV/AIDS, tuberkulóza nebo malárie. V roce 2010 byl Světový den boje proti žloutenkám oficiálně schválen a od té doby je organizován každoročně.⁸

Zdroje:

1. <https://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/zloutenka-strasi-cesko-lecba-je-pritom-stale-ucinnejsi-482637>
2. http://www.hygp Praha.cz/dokumenty/svetovy-den-hepatitidy---28--cervence-2017-3189_3189_161_1.html
3. <http://www.lekarnickekapky.cz/leky/deti-a-maminky/ockovani-proti-zloutence.html>

Pro další informace:

PharmDr. Lubomír Chudoba, prezident ČLnK: +420 734 682 233, chudoba@lekarnici.cz
Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., viceprezident ČLnK: +420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz
Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLnK: +420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz

4. <http://www.lekarnickekapky.cz/leky/spravne-po-uzivani-leku/eliminujme-spolecne-hepatitidu-vhodnou-prevenci.html>
5. http://www.pediatricpreprax.sk/index.php?page=pdf_view&pdf_id=4281&magazine_id=4
6. http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/edice/plne_znani/letaky/hepatitidy.pdf
7. <https://www.ockovacentrum.cz/cz/zloutenka-typu-ab>
8. <https://www.mestokladno.cz/svetovy-den-proti-zloutenkam-28-7/d-1448379>
9. <https://www.mzcr.cz/Soubor.ashx?souborID=7413&typ=application/msword...>
10. http://www.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Hepatitidy/2015_trendy_vir_hep_v_CR.pdf

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. - 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

Pro další informace:

PharmDr. Lubomír Chudoba, prezident ČLnK: +420 734 682 233, chudoba@lekarnici.cz
Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., viceprezident ČLnK: +420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz
Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLnK: +420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz